Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 8 / 2025

Max Schulman

25.2.2025

Eduskunnan Maa- ja metsätalousvaliokunta
Kirjallinen asiantuntijalausunto

Lausuntopyyntö Valtioneuvoston selvitys: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tiettyjen Venäjän federaatiosta ja Valko-Venäjän tasavallasta peräisin olevien tai niistä suoraan tai välillisesti vietyjen tavaroiden tuontiin sovellettavien tullien muuttamisesta

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Ukrainan maaperällä jatkuva sota olisi saatava loppumaan, mihin myös tämä EU-asetusehdotus tähtää. MTK tuomitsee jyrkästi Venäjän sotatoimet ja pitää sodan loppumista ja Ukrainan suvereniteetin sekä itsenäisyyden säilymisen erittäin tärkeänä. On kuitenkin pidettävä mielessä, että tämän ehdotuksen lannoitteita koskeva osio on haastava toteuttaa ilman että alkutuotanto joutuu vaikean tilanteen eteen jo entuudestaan vaikean ja suljetun lannoitemarkkinan takia. EU-alueen lannoitemarkkinat ovat erittäin hajautettuja ja jäsenmaakohtaisia, ja tämän takia hyvää yleiskuvaa hinnoista, niiden kehityksestä taikka tarjonnasta ei ole saatavilla, mikä tulee vaikeuttamaan ehdotettua hintaseurantaa. Myös se, että vahva ja kannattava alkutuotanto on EU-alueen ruokaturvan ja sen kautta huoltovarmuuden selkäranka. Jotta ehdotettu asetus toimisi Venäjää vastaan pakotteina, mutta ei heikentäisi EU:n maatalouden kilpailukykyä ja kykyä tuottaa taloudellisesti kannattavasti tulisi huomioida seuraavat asiat:

- Varmistaa että EU-alueen oma lannoitetuotanto saadaan nostettua korvaamaan Venäjältä ja Valkovenäjältä poisjäävää lannoitemäärää, lyhyellä aikavälillä.
- Poistaa muilta tuojamailla olevat tuonti- sekä haittatullit, esim. USA ja Trinidad Tobagon kohdalla UAN ”anti dumpig” -tullit, joiden jatkumisesta ollaan juuri nyt tekemässä Komission puolella selvitystä.
- Avata muille lannoitteita tuottaville maille pääsyn EU-markkinoille tullivapaasti.
- Hintaseuranta kuukausitasolla on saatava heti toimimaan, jäsenmaatasolla, ja julkaista ne Dg Agrin asettaman ”Fertilizer Market Observatoryn” -sivuilla. Näin voidaan seurata hintakehitystä EU-alueella asetuksen asettamista ennen ja jälkeen, verrattuna sotaa edeltävään vuoteen 2021.
- Jos hinnat alkavat nousemaan yli asetetun raja-arvon niin ”trade defens” -mekanismeja voitaisiin helpottaa, esim. alentamalla tulleja taikka poistamalla nopeasti olemassa olevia ”Anti Dumping” -tulleja.
- Luoda EU-alueelle lannoitestrategia, joka varmistaisi alueen omavaraisuutta ja vähentäisi riippuvuutta tuontilannoitteista. Hajautettu, vähäfossiilisten typpilannoitteita valmistavien laitosten kautta.
- Luoda EU:ta kattava, kustannus- ja hintariskienhallintatyökalu yhdessä toimijoitten, jäsenmaitten sekä komission kanssa.
- Huomioida että vuoden 2026 jälkeen lannoitteille asetettava CBAM astuu voimaan mikä myös nostaa hintoja.
- Nostaa esitettyä tuontikiintiöitä, jotta EU-alueen lannoitevalmistajille annettaisiin tarvittava aika nostaa oma tuotanto vastaamaan paremmin EU:n lannoitetarvetta.
- Anti Dumping -tullit venäläiselle AN-lannoitteelle on jo ollut voimassa yli 30 vuotta mikä saa miettimään, että jääkö nämä nyt ehdotetut uudet tullit voimaan pidemmäksi ajaksi kuin mitä nyt asetus antaa ymmärtää?

Maa – ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto Dnro 8 / 2025

Max Schulman

25.2.2025

MTK toivoo, että lannoitetullien kohdalla tehtäisiin alkutuotannolle syvällinen ja kattava vaikutusten arviointi lyhyelle sekä keskipitkälle ajanjaksolle kunnes EU alueen lannoite strategiassa sovitut tuotanto määrän nostaminen on saatu toimeenpantua.

Max Schulman

Vilja-asiamies

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry